

MAGYAR NYELV

a 8. évfolyamosok számára

MNy3

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2021. február 5.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.**

**A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.
A helyesírási és/vagy másolási hibákat javítjuk, de az értékeléskor csak akkor
vesszük figyelembe, ha a javítási-értékelési útmutatóban erre külön utalás van.**

A helyesírás értékelésénél A magyar helyesírás szabályai c. kiadvány (Akadémiai Kiadó) 12. kiadása szerinti helyesírást kell elfogadni.

1. a) A) túró 1 pont
B) térd vagy törzs
A pont akkor adható meg, ha mindkét kiegészítés helyes, és nincs mellettük helytelen. Minden más válasz akkor fogadható el, ha a szavak jelentése megfelel a megadottnak, és ez a jelentés szakmailag ellenőrzött, egynyelvű szótárral igazolható.
- b) ördög magas hangrendű 1 pont
pirítós vegyes hangrendű
A megoldások akkor helyesek, ha a tanuló áthúzta a rossz helyen szereplő szavakat, és beírta azokat a táblázat megfelelő helyére. A pont akkor adható meg, ha mindkét válasz helyes, és nincs mellettük helytelen. Önmagában az áthúzás nem fogadható el helyes válasznak, ha azonban az áthúzás ugyan hiányzik, de mindkét szót átírta a tanuló a megfelelő helyre, akkor a pont megadható. A pontok megadását nem befolyásolja, hogy a tanuló kis- vagy nagybetűvel írta-e a szavakat.
2. a) Ha ló nincs / nincs ló, (a) számár is jó. / jó a számár is. 1 pont
b) Addig nyújtózkodj(ál), ameddig a takaród ér! 1 pont
c) Ajándék lónak ne nézd (nézzed) a fogát! 1 pont
d) Amelyik kutya ugat, az nem harap. 1 pont
Minden más válasz akkor fogadható el, ha a szólás jelentése szakmailag ellenőrzött, egynyelvű szótárral igazolható.
3. a) 2 pont
barlang: E
hegycsúcs: A
híd: -
körút: D
templomrom: B
*5 jó válasz: 2 pont
3-4 jó válasz: 1 pont
0-2 válasz: 0 pont
A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha a jó megoldások mellett nem szerepel helytelen.*
4. a) Aláhúzva (és más nem) 6 pont
rongyal, dícsér, ehez, újj, kissebb, nőjjön
Minden helyes válasz 1 pont. A helytelenül aláhúzott válaszok számát le kell vonni a helyes válaszok számából, de 0-nál kevesebb pont nem adható. A válaszokat akkor is el kell fogadni, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a válaszokat.
5. a) csüsszenne 1 pont
b) becsuffadt 1 pont
c) kométoosan 1 pont
d) rozsinkája vagy perenye 1 pont
A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha a helyes megoldások mellett nincs helytelen. A pontok csak akkor adhatók meg, ha a kiemelt szavak közül választott a tanuló.
-

6. a) 2 pont
 A beillesztendő szavak sorrendben:
 mert, noha, mégis, ezért, nemcsak, hanem, is
 6-7 jó válasz: 2 pont
 4-5 jó válasz: 1 pont
 0-3 jó válasz: 0 pont
 A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha a jó megoldások mellett nem szerepel helytelen.
- b) 4 pont
 A) járható
 B) napok
 C) hófúvásai miatt
 D) sok
 Minden helyes válasz 1 pont.
 A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha a jó megoldások mellett nem szerepel helytelen.
7. a) 2 pont
 A) Jajdon
 B) Szelesdomb
 C) Bálványosvár
 D) Hétrongyos
 E) Tövispuszta
 5 jó válasz: 2 pont
 3-4 jó válasz: 1 pont
 0-2 jó válasz: 0 pont
 A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha a jó megoldások mellett nem szerepel helytelen.
8. a) 1 pont
 Két példa az alábbiak közül:
 ténta (téntával), éli (élivel), véri (vérivel)
 A pont akkor adható meg, ha mindkét válasz helyes, és nincs mellette helytelen.
- b) 1 pont
 Bekarikázva (és más nem): A
 A választ akkor is el kell fogadni, ha a tanuló nem karikázással, hanem más, de egyértelmű módon (például aláhúzással) jelölte a választ.
 A pont akkor adható meg, ha a válasz helyes, és nincs mellette helytelen.
- c) 1 pont
 A) pennával vagy penna
 B) vér vagy (ellenség) véri vagy (ellenség) vérivel
 A pont csak akkor adható meg, ha mindkét válasz helyes, és nincs mellette helytelen.
- d) 1 pont
 A válasz akkor helyes, ha:
 – a tanuló megfogalmazza, hogy a képen látható férfi kezében kard látható, és a versben is egy katonáskodó ember szólal meg,
 vagy
 – a tanuló megfogalmazza, hogy a versben megszólaló számára fontos a hírnév, és ha valakinek szobrot állítanak, akkor az utókor számára fennmaradtak a tettei,
 vagy
 – a tanuló megfogalmazza, hogy a képen látható férfi kezében könyv látható, és a versben is szó van írásról (költészettről).
 vagy
 – a tanuló megfogalmazza, hogy a képen látható férfi kezében kard és könyv is látható, és a versben is katonáskodásról és írásról (költészettről) is szó van.
 Helyes válasz tehát pl.: A versben szó van harcról, és a szobron a férfi kezében kard van.
 vagy A férfi kezében könyv van, és a vers is kapcsolódik az íráshoz. vagy Akinek szobrot állítanak, az híres, és a hírnévről szó van a versben is.

A válasz akkor fogadható el, ha a tanuló megfogalmazza a kapcsolatot a szobor és a vers között úgy, hogy értelmezi a képet. Nem helyes tehát, ha csak az egyik alkotásról beszél. Hiányos, tehát nem elfogadható válasz pl.: Mindkettő katonát ábrázol. *vagy* A szobornak kard van a kezében. *vagy* A versben egy katona szólal meg.

9. a) Lehetséges magyarázatok: 1 pont
 rejtekhely: A természetjárás (kirándulás) rejtekhelyek (eldugott ládák) megtalálásával kapcsolódik össze. *vagy* A túra célja egy rejtekhely (eldugott láda) megtalálása.
 terepládászat: A kirándulás célja egy láda megtalálása. *vagy* Egy ládát a természetben kell megtalálni.
 kincsporlya: A túrázás során (eldugott) kincseket lehet megtalálni. *vagy* A túra célja egy „kincs” megtalálása.
Minden, a javítási-értékelési útmutató megfogalmazásától eltérő, de tartalmában helyes választ el kell fogadni, ha a tanuló megmagyarázza a választott kifejezés elő- és utótagját is.
Ha a tanuló nem húzta alá a választott kifejezést, de az a magyarázatában egyértelműen megjelenik, akkor a helyes választ el kell fogadni.
- b) Aláhúzva (és más nem): 1 pont
 toll vagy ceruza, naplófüzet
A pont csak akkor adható meg, ha mindkét válaszeleme helyes.
A megoldást akkor is el kell fogadni, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a választ.
- c) Lehetséges válaszok például: 1 pont
 földrajz, mivel a különböző tájakat lehet megismerni,
 biológia, mert az élővilággal (növényekkel, állatokkal) kapcsolatos ismeretekre lehet szert tenni,
 történelem, mert az tájhoz kapcsolódó történelmi helyszíneket lehet felfedezni,
 testnevelés, mert a túra testedzést is jelent,
 informatika, mert a GPS vagy az okostelefon használatára épül,
 hon-és népismeret, mert az adott táj hagyományainak megismerését is lehetővé teszi,
 művészettörténet (rajz), mert építészeti örökségek megismeréséhez is kapcsolódhat a túra.
A válasz csak akkor fogadható el, ha konkrét, tárgyyszerű utalás történik a tantárgyak ismeretanyagára vagy jellemző tevékenységére.
Minden, a javítási-értékelési útmutató megfogalmazásától eltérő, de tartalmában helyes választ el kell fogadni, ha a tanuló megmagyarázza a tantárgy kapcsolatát a geocachinggel.
- d) Mert ezzel tudja igazolni, hogy a helyszínen járt. 1 pont
Minden a javítási-értékelési útmutató megfogalmazásától eltérő, de tartalmában helyes választ el kell fogadni.
- e) A) nyakkendőes túra 2 pont
 B) szabványüzenet
Minden helyes válasz 1 pont.
- f) A) Hamis 3 pont
 B) Hamis
 C) Hamis
Minden helyes válasz 1 pont.
A megoldásokat akkor is el kell fogadni, ha a tanuló nem karikázással, hanem más, de egyértelmű módon (például aláhúzással) jelölte a választ.

- g) A) 3
B) 2
C) 5

A pont akkor adható meg, ha mindhárom válaszeleme helyes, és nincs mellettük helytelen.

10. a) **Tartalom** 3 pont

3 pont, ha a fogalmazás megfelel a megadott témának, a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható, a bemutatott 2-2 különböző érve alátámasztja az állításokat, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.

2 pont, ha a fogalmazás megfelel a témának, a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható, de csak két-három érve van, illetve fogadható el, és a terjedelem eléri a 4 mondatot. Két pont a tartalom akkor is, ha a tanulónak van ugyan 2-2 különböző érve, de álláspontja nem azonosítható.

1 pont, ha a megadott témának megfelel ugyan, de legfeljebb egy érvet fogalmaz meg a megadott szempontokkal kapcsolatban, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha nem felel meg a megadott témának, tartalmatlan, semmitmondó a fogalmazás. vagy a terjedelem nem éri el a 4 mondatot.

A pontszám nem függhet a tanuló véleményétől.

- b) **A szöveg szerkezete** 3 pont

3 pont, ha a szöveg kerek, egész, lezárt; formailag is tagolt; logikusan szerkesztett. A szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

2 pont, ha a fenti szempontok közül valamelyik nem érvényesül maradéktalanul, például hiányzik vagy szervesen a befejezés, aránytalan a bevezetés vagy a befejezés, de eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

1 pont, ha az első pontban megadottak közül kettő nem teljesül, de a terjedelem eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha a fogalmazás nem éri el a 4 mondatot, vagy ha szövegnek nem minősíthető, összefüggéstelen mondatalmaz a fogalmazás.

- c) **Stílusa, szóhasználata** megfelel a témának, a köznyelvi normának, nyelvhelyességi szempontból kifogástalan, és eléri a megadott terjedelmet (10 mondat). 1 pont

- d) **Helyesírás** 2 pont

2 pont: legfeljebb 2 ékezet tévesztése az a-á és az e-é esetében, és legfeljebb 2 központozási hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központozási hibáit), és eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

1 pont: 1 pont: eléri a megadott terjedelmet (10 mondat), és legfeljebb 2 hibatípus előfordulása az alábbi hibatípusok közül:

- *kettőnél több ékezet tévesztése (az a-á vagy az e-é esetében);*
- *3-5 központozási hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központozási hibáit);*
- *egy hiba a magánhangzók időtartamának tévesztése terén;*
- *egy hiba az egybeírás-különírás terén, kivéve az igekötős igék, a névutós névszók és a tagadószó helytelen írását, mivel ilyen hiba esetén nem adható pont.*

0 pont: a felsoroltaknál több és/vagy súlyosabb hiba esetén, vagy ha a szöveg nem éri el a 10 mondatot.

e) **Külsőalak, íráskép**

1 pont

1 pont adható, ha a dolgozat külsőalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználata egyértelmű, nem használja a pontsoron túli („margón kívüli”) területet, és a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.

Nem jár pont, ha az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználata, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre, vagy ha a szöveg terjedelme ne éri el a 4 mondatot.

a)-e) A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.

Ha a terjedelem rövidege miatt egyes szempontok nem ítéltetők meg, akkor azokra nem jár pont.

A 3. feladat képeinek forrása:

<http://www.vtsz.hu/amit-erdemes-tudni-a-turista-jelzesekrol/>

Az 5. feladat forrása:

<https://moly.hu/polcok/halandzsaversek-polca>

A 8. feladat forrásai:

Zrínyi Miklós: Az idő és a hírnév

A kép forrása:

<https://www.szigetvar.hu/hu/hir/megemlekezes-400-evvel-ezelott-szuletett-hadvezer-allamferfi-es-kolto-zrinyi-miklos>

A 9. feladat bázisszövege az eredeti forrásszövegek módosításával (rövidítésével, nyelvtani egyszerűsítésével, de az eredeti szöveg integritásának megtartása mellett) jött létre. Az eredeti forrásszöveg: <https://magyaridok.hu/lugas/kincseslada-3346208/>